

Keure ende ordonnantie op het wage-veer van dese stadt naer de stadt van Rotterdam

<https://hdl.handle.net/1874/9065>

K E U R E
E N D E
O R D O N N A N T I E
O P H E T
W A G E - V E E R

Van dese Stadt naer de Stadt van
R O T T E R D A M .

T O T G O U D A ,

Gedruckt by *Cornelis Dyvoort*, Boeckverkooper
in 't Verguld' ABC. ANNO 1654.

ORDONNANTIE

O P H E T

W A G E - V E E R

Van dese Stadt naer de Stadt van
R O T T E R D A M.

DEn Schout met mijn Hee-
ren van de Gerechten der
Stadt Gouda, dagelijks meer
en meer bemerckende de disor-
dre, ende ongeregeltheydt in 't
rijden van de Vrachtwagens over
en weer, tusschen de Stadt van
Rotterdam ende dese Stadt

A 2

Gou-

Gouda , hebben met goede deli-
beratie , by provisie , gekeurt ,
geordonneert , fulcks fy keuren
ende ordonneren by defen , de-
se naervolgende pointen , omme
by de Voerluyden , in 't felve
Veer met de Wagen rijdende ,
naergekomen ende onderhou-
den te worden.

In

I.

Indé eersten / dat

niemandt als Woerman in 't
voorzchzeve Deer van der Goude op

Kotterdam en sal mogen rijden / 't en zy hy by Bur-
germeesteren geadmittleert is / hebbende selfs goede ge-
reetschap / van een goede vaste Wagen en twee kloec-
ke Paerden / op pepne van niet te mogen rijden / soo
lange hy de selve niet en heeft / 't welck staen sal toe
discretie van den Coesiender van 't voozschzeve Deer ;
ende sullen de vooznoemde Woerlynden met eppen
Wagen ende Paerden selfs moeten rijden / sonder pe-
mandt anders als alleen een Brootknecht daer toe te
gebzupcken / die echter 't selve niet en sal vermogen te
doen / mits alvozen daer toe by Burgermeesteren zyn-
de geadmittleert ; ende sullen de Meesters moeten ver-
antwoerden ende voldoen 't gene by de selve mis-
bzupckt sal woerden / daer voozen de Wagen ende Paer-
den van de Meesters sullen arrestabel ende executabel
wesen.

Elcke Voor-
man sal by
Burgermees-
teren moe-
ten gead-
mittleert
zijn, ende
hebben ey-
gen Wagen
ende Paer-
den, ende
daer mede
selfs rijden,

II.

Ende op dat de kooplynden ende andere Passanten /
behoozlijck sullen mogen gerijft ende in hare reyse niet
verlet ofte verkozt woerden / soo sal onder de Woerlyp-
den onderhouden ende achtervolght woerden een perti-
nente

Wanneer
de eerste
loringe sal
gelichen,

nente lotinge / ende ten dien eynde alle avonden vooz het slupten van de Poozte / gehouden worden een Wagen aen te loten / in presentie vanden geswozen Toetsiender ; ende des Maendaeghs- ende Vrydaeghs-avondts meerder / naer gelegentheydt ende discretie van den Toetsiender voozschreve : ende sulken de Doerlupden die de Vracht als vozen gewonnen sullen hebben / prompte ordze stellen / ten eynde haere Paerden vooz 't opgaen van de Poozte / vooz de selve haer greet houden / om datelijcken met haere Wagen te konnen afrijden.

III.

De eerste
Wagen lijn
vracht heb-
bende, de
tweede lo-
tinghe te
doen, ende
voorts ver-
volgens.

De voozschreve Wagen haer Vracht hebbende / sul-
len d' andere presente Doerlupden terstont wederom-
me moeten loten ende een Wagen aenwerpen / ende
als die sijn Vracht heeft t' elcken weder een ander ver-
volgens tot de klokke twaelfuren toe / als wanneer de
laetste Goutsche Wagen alhier sal moeten afrijden /
ende sullen de Doerlupden dese ordze van loten tot Kot-
terdam / tegens dat haren tijt aldaer begint / gehouden
sijn mede precise te achtervolgen / sonder dat die gene
die de Vrachten aengenomen ofte met kavelen gewon-
nen sal hebben / vermogen sal de selve aen pemandt an-
ders over te geven / maer selfs de selve te voldoen / op
een boete van drie gulden.

IV.

De voozschrebe respectieue Kavelingen ende aen- De Kavelinge, aen-
 minge van Vrachten sal moeten gedaen worden bin- neeminghe
 nen de mupzen van de Stadt / tusschen de Col- ende van Vrach-
 Dijck-Poozten alhier / ende wie 't selve elders soude ten te doen
 mogen doen / sal de aengenome Vracht moeten verla- tusschen de
 ten / noch daeromme niet mogen kavelen / ende daeren- Tol- ende
 boden verbeuren de boete van drie gulden / 't en ware Dijck-Poor-
 den vooznoemden Aennemer by eenige Bozgers ofte ten,
 andere personen ontboden / ofte oock t' sijnen hupse
 versocht hadde geweest ; behoudelijcken nochtans dat
 geene Waerden (Doerlupden zijnde) ofte dooz haren
 Bzootknecht hare Wagens latende rijden / sullen ver-
 mogen eenige Vracht binnen haer hupsen aen te ne-
 men / ofte dooz de vooznoemde Knechts aen te doen ne-
 men / genomen schoon de lupden selfs sulcks versoch-
 ten / op pepne van drie gulden.

V.

Ende op dat de Doerlupden haer Paerden tamelijck
 souden mogen onderhouden / ende de Kooplupden ende
 Passanten oock niet overschatten / soo sal van nu
 vooztaen tot loon van de Vracht betaelt ende ontfan-
 gen worden / van halff April tot halff October :

Te weten / van 1 / 2 / 3 / of 4 Personen op een
 Wagen / t' samen

2 - 0 - 0 Specifica-
tie van '9
Salaris,
 Vijf

Dijf Personen pder 9 stupvers t' samen 2 - 5 - 0

Ses Personen elcx acht stupvers t' samen 2 - 8 - 0

De seven of acht Personen die op de vierde banck sul-
len sitten / sullen pder betalen ses stupvers.

Sonder dat nemant meer als acht Personen sullen la-
den : Welverstaende dat Jonge kinderen op de schoot
sittende / niet gerekent sullen worden / maer exempt /
ende vry zijn. Ende sal de Doerlupden ontrent de mid-
dagh / ofte anders by gelegentheydt / wel geoozloft
zijn / vooz minder loon te mogen rijden als dese Lijste
medebrenge / maer niet meer.

V I.

Den tijt van
de ses Wa-
gens die al-
se daghen
sullen rij-
den.

Dat wijders van den 21. Apzil tot den 21. May /
S morgens ten 5 / 8 / ende 12 uren ; van den 21. May
tot den 21. Augusti / ten 4 / 8 / ende 12 uren ; van den
1. September tot den 1. October / ten 6 / 9 / ende 12
uren ; ende des naermiddaghs van den 21. Apzil tot
den 21. Augusti / ten 2 / 4 / ende half seven uren ; van
den 21. Augusti tot den 21. September / ten 2 / 4 / ende
half ses uren ; ende van den 21. September tot den
1. November / ten half twee / half drie / ende half vier
uren respectieve / precise vooz het laetste klokke-geslagh
sal moeten rijden een Wagen / alwaer het schoon datter
maer een Mensch te Vracht quame ; op pepne dat die
gene / die sulcks te lote sal zijn gevallen / daer van ble-
ve

ve in gebreke / binnen den tijt van veertien dagen daer aen niet sal vermogen te rijden.

VII.

Des sullen de voorszeyde ses Wagens in het voorszeyde articul geroert / vooz het gemeen ende in eene Beurse rijden / ende de Doerluyden daer van alle daeghs den anderen (ten oberstaen van de respectieve Toesienders) behoorlijke rekeninge ende deelingte doen / van 't gunt by henluyden alsoo is verdient / op pepne als in 't voozgaende articul.

De ses Wagens sullen in eene Beurse rijden.

VIII.

De Doerluyden sullen oock gehouden zijn alle koopluyden Brieven aen te nemen / ende soo haest sy sullen aengekomen zijn / die aenstonts te bestellen / op pepne als vozen : Ende sullen vooz pder Brief vooz pozt genieten twee stupvers.

Het bestellen van de Brieven.

IX.

Doch soo pemandt eenige Packen / ofte Bagagie by hem heeft / sal den selven van sulcks in redelijckhepdt accoorderen / wat hy daer boven 't ordinaris loon betalen sal ; ende indien daer af questie valt / sal den Toesiender alleen 't selve uytsprecken / 't welck een pder navolgen sal moeten : met dien verstande dat de gemelte Packen ende Bagagie nergens anders als in de kratte sullen

Packen ende Bagagie tot discrectie buyten te betalen.

B

moe

moeten worden geset / uytgeset soodanige klepne packens ende bagagie / dewelcke sonder nemandts incommodatie op de schoot bequamelijcken kunnen gestelt worden.

X.

Watmen
voor een
Wagen ge-
ven sal als
de Rotter-
dam'sche
Wagens
van hier
verrocken
zijn,

Ende alsoo in 't voorszrebe Deer gebzynckelijck is / dat de Rotterdamsche Wagens / die met Dacht herwaerts komen / dien selvigen dagh mette Dacht / die naermiddaeghs valt / weder keeren naer Rotterdam / ende somtijds gebeurt dat naer 't afsrijden van de leste Rotterdamsche Wagen / eenigh Persoon ofte Personen komen / die noch gaerne dien avont souden bezeyzen / soo sal in sulcken gevalle den voorszreven Coefsiender ordze stellen / dat datelijck noch een Wagen wert aengeworpen / ende gereet gemaecte : mits dat den Doerman alsdan sal genieten / naer drie uren / drie gulden thien stupers / ende soo sulcks vooz drie uren des naermiddaeghs quame vooz te vallen / het ordinaris loon hier vozens gestelt / ende sal staen tot discretie van den Coefsiender de verhooginge van 't loon / vooz die gene die in haest bupten d' ordinaris tijdt begeren overgebracht te zijn.

X I.

Ghelijk
loon van
Rotterdam
herwaerts
komende
als by dese
Ordonnan-

Alle Doerlunden / die in 't voorszrebe Deer rijden / of hem hier naer daer insullen begeven / sullen met het vooznoemde loon sich moeten contenteren / sonder de lunden meerder af te eyschen noch ontfangen tot Dacht

Vracht van Rotterdam wederom naer der Soude/^{tie moeter}
 dan gelijk als by dese Ordonnantie is gestatuëert/^{te vreden}
 t'elcken reyse op een boete van drie gulden; Ende sul-^{zijn}
 len in sulcken gevalle de Passanten daerenboven / al-
 daer vermogen eenen anderen Wagen te hupzen / ende
 t'gene slypden boven de hupze sullen moeten betalen /
 sal hen alhier by den Toesiender moeten worden gere-
 situëert / de welcke den Wagen vanden wepgerenden
 Doerman daer vozen sal moeten slypten / ende gesloten
 houden ter tijt ende wijlen toe den Toesiender van sij-
 ne verschote penningen ende boeten sal wesen voldacn /
 ende betaelt; welcke pepne mede plaets sullen hebben /
 indien alhier eenige wepgeringe van de Doerlupden
 geschiet / ende sullen noch boven dien arbitralijcken
 gecorrigiert worden / ter discretie van Burgermeeste-
 ren.

XII.

De Doerlupden die eenige Vracht aengenomen of-^{De aenge-}
 te met kabelen gewonnen sullen hebben / sullen niet ^{nomene}
 vermogen eenigh gelagh te houden / maer op haer Weer ^{Voerman}
 te passen / ende de gelote Wagens gehouden zijn prom-^{geen ghe-}
 telijcken gereet te maken / ende terstoude binnen een ^{lagh te hou-}
 quartier upz afrijden / soo haestelijck hen de respecti-^{den. ende}
 ve gestelde Vracht volgens de Lijste gepresenteert ^{de Vracht}
 wort / sonder langer te soeckelen ende vertoeven / ende ^{hebbende}
 nock niemandt onderwegen te mogen opnemen / dan ^{datelijck af}
 met consent van den Besteder / op de boete van drie ^{te rijden.}
 gulden: Behoudelijck nochtans / dat de Doerlupden
 de

de Koopluyden ofte Besteders / daeromme niet sullen mogen aenspreken / ofte consent verfoecken / op gelijcke peyne als vozen.

XIII.

Her halen
van de luyden.

Doch soo wanneer daer geen Wagen uytterhandt gehuyt / maer alleen versamelijcke Wacht aengenomen wozyt / ende de luyden / 't zy hier ter Stede of tot Rotterdam / verfoecken datmen haer laet halen / tegens dat de Wagen afrijden sal / wozyt den Voerman gehouden 't selve naer te komen / ende de knechts uytgesonden om de luyden / sullen binnen een quartier uytz naer datse gewaershouwt zijn / aen de Wagen moeten zijn / of by gebreke van dien / dat den Voerman afrijden ende oock pemandt in haer plaets aennemen sal mogen / ende sal daerenboven de Persoon ofte Personen / die de boozschrebe tijdt niet en hebben waergenomen / gehouden zijn te betalen de halve Wacht / ten proffijte van den afgereden Voerman / maer indien de Voerman in gebreke bleve de luyden te doen haelen / ofte boozden gepzefigcerden tijdt quame af te rijden / sullen de selve / tot koste van den gebzekigen Voerman / een Wagen mogen huyzen / 't welck oock plaets hebben sal / indien de aengenome Persoon of Personen / by de Wagen komen / ende hare plaets by pemandt anders beset vindende / de Voerman de selve persoon niet van de Wagen dede gaen / ende de eerste aengenomene haer behoozlijcke plaets gabe : Ende sal de decisie van de questie / die uyt

uyt dit articule soude mogen rijfen / staen tot arbitragie
van den geswozen Toeliender.

XIV.

Ende om alle disordze te boozkomen / soo en sal nie- Geē plaets
mant vermogen booz peimandt plaets te houden ofte be- voor ye-
setten / ofte beletten / 't en ware hy van wegen den Per- mandt te
soon / daer hy 't booz dede / yet wat op de Wagen ley- mogē hou-
de / ende alzozen den Doerman vzaechde / of de plaets / den.
die hy besetten wil / niet verlaeft en is / alles op de pene
tegens de gene die 't doet / ende den Doerman die 't toe-
laet / van dwintigh stupvers.

XV.

Alle Voorlynden die met hare Wagen ende Paerden Geen on-
in 't voorszeyde Veer rijden / ofte naermaels daerinne gemoeeten-
aengenomen sullen worden / sullen hen moeten wachten de binaen-
van Droncken dzincken / qualijck spzeken / roepen ofte wat rijck
krijten / ofte oock de Hoopluyden / Bozgers / ende an- over te rij-
dere Passanten met henluyden rijdende / in 't minsten
te verkozen / noch oock onderwegen te laten Tappen
op de Beurze van de Passanten / noch met Plepsteren
langer den een quartier uyzs op te houden ; sullen ten
dien eynde gehouden zijn / binnen twee ende een half
uyz over te rijden / 't en ware den achtercken Doerman
haest hadde / die alsdan aen den boozften sulcks belef-
delijck sal moeten verfoecken / 't elcken reyse op de boete
van drie gulden.

XVI.

Niet te
vechten,
snijden, of
te malkan-
ders gras,
hoy, ofte
stroy te be-
nemen.

Gelijck oock mede geinterdiceert woꝝdt / dat geene van de Doerlupden hen sullen verboꝝderen eenige onge-
moet / van bechten / snijden / messen te trecken / ofte ee-
nige boꝝdere moeyten malkanderen aen te doen / met
woꝝden ofte wercken / op de coꝝrrectie deser Stede / en-
de behoudens niettemin den Officier sijn gerechticheyt /
noch oock verboꝝderen malkanders gras / hoy / stroy /
of ander gerijf van de Wagen te nemen / op pepne van
segmael de waerde van dien te voldoen / tot taratie van
den Toesiender / ende daerenboven verbeuren een boe-
te van twintigh gulden.

XVII.

Den Toe-
siender, O-
verman, of
te Deken
niet mis-
doe of mis-
leggen,

Ende of 't gebeurde dat pemandt van de Doerlup-
den / omme te beletten 't effect van de Exeꝝcutie deser
Ordonnantie / den Toesiender yet misdede ofte dꝝepcha-
de / in wat manieren dat het oock ware / ende daer van
de Heeren Burgermeesteren tengenolge bleeck / sullen
soodanige Doerlupden datelijck upt het Deer geset / en-
de boꝝzts arbitralijck gecozrigeert woꝝden naer gele-
gentheyt van saken.

XVIII.

Vandē Eed
vandē Toe-
siender tot
onderhou-

Ende sal 't selve tegens de Doerlupden in alles ach-
tervolghe ende onderhouden woꝝden / tot welcken eyn-
de den Toesiender gehouden sal wesen / alle boꝝzval-
lende

lende insolentien ende mesusen / soo haest de selve tot
 sijne kennisse sullen komen / den Heere Officier ende dinge deser
 Ordonnan-
 tie.
 Burgermeesteren bekend te maken / oock mede / indien
 eenige Wagens werden omgewozen / op privatie van
 sijn Officie / ende daer beneffens met eede aen de Bur-
 germeeſteren beloven dese jegentwoordige Ordonnantie
 naer te komen / ende punctuëllyck te achtervolgen.

XIX.

Den Toesiender sal voor sijn Loon van 't smeren 't Loon van
 den Toe-
 siender.
 van de Wagen / ende anders / van de Voerluyden ge-
 nieten / twee ſtupvers voor pder Wagen.

XX.

Ende omme de bekeuringe te beter te doen / de boeten Vande ver-
 deelinghe
 vande boe-
 ten , en op-
 sigt tot ob-
 ſervantie van
 de Ordon-
 nantie.
 af te nemen / ende alle disordzen te remediëren naer be-
 hoozen / sullen de boeten / ypt dese Ordonnantie sprup-
 tende / in het geheel geappliceert worden ten proffijte
 van den Toesiender ; ende sal den Toesiender mede
 opsicht ende commandement hebben tot onderhout van
 dese Ordonnantie / behoudens nochtans in saken van
 vechtenisse ende andere mesusen / den Heer sijn recht.

XXI.

Doch soo wie ober d' Executie van den Toesiender De Voer-
 luyden ver-
 mogen haer
 bewaernif-
 se de Bur-
 gemeesters
 voor dragē.
 sich bestwaert soude mogen vinden / sal sijne toegang
 mogen nemen aen Burgermeesteren / mits indien hy
 in 't ongelijck gestelt wort / sal verbeuren dubbelde boe-
 te /

12 Ordon. van 't Rott. Wage-Veer.
te / ofte sulcks dat deselve naer merite van de saken sul-
len arbitrerem.

XXII.

Aengaende
de generale
Gilde-brief
van 't Wa-
ge-Veer.

Ende dit alles onvermindert d' Ordonnantie op de
Wage-Veer ende Slepers / vooz desen geëmancert/
vooz soo veel de selve dese jegenwoozdige niet en con-
trariëert.

XXIII.

D' Ordon-
nantie te
hangē voor
het huysjen
vande Toe-
sender.

Ende ten eynde dese jegenwoozdige Ordonnantie te
beter mach worden onderhouden / ende dat de Doers-
lynden / insgelijcks de passerende luyden / mochten we-
ten waer naer hun te reguleren / ende sulcks d' een ende
d' ander gelijk gedaen worde ; soo sal dese provisionele
Keure ende Ordonnantie in een bozdeken geslagen / en-
de vooz 't Hupsjen van den Toesender alle dage des
morgens uptgehangen / ende des avonts wederom in-
nogehaelt worden / 't welck hem gelast wort scherpe-
lijck te observeren / op peyne van eene gulden thien stupvers
't elckens by hem te verbeuren / te appliceren ten behoe-
ve vanden Heer Officier.

Aldus gedaen ende gearresteert den 23. Augusti
1653. by 't Collegie van de E: Magistraet der
Stadt G O U D Æ , eude naer voorgaende Klock-
gellagh ter Pœuye van 't Stadthuys deser Stede
gepubliceert den 16. Mey 1654.

G: CINQ.